

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ರಚನಾ - 3

ಹೊಸ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಆಧಾರಿತ
ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಿಷಯ - ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ
ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿ

2014 -2015

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ

100 ಅಡಿ ರಿಂಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ 3ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 085

ಮತ್ತು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ

- ತರಬೇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶಿರೋನಾಮೆ : ರಚನಾ-3
- ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು : ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಡಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.
4, 100 ಅಡಿ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆ
ಬನಶಂಕರಿ 3ನೇ ಹಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 085
- ಮುದ್ರಣದ ವರ್ಷ : 2014-2015
- ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 9,000
- ಮುದ್ರಣ ಕಾಗದ ಬಳಕೆ : 70 ಜಿ.ಎಸ್.ಎಂ. ಮ್ಯಾಪ್ಲಿಟೋ
- ರಕ್ಷಾಪುಟ ಕಾಗದ ಬಳಕೆ : 170 ಜಿ.ಎಸ್.ಎಂ. ಆರ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್
- ಮುದ್ರಕರು : ಅಭಿಮಾನಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಲಿ.,
ನಂ. 2/4, ಡಾ|| ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ರಸ್ತೆ,
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-10
ದೂರವಾಣಿ : 080-23123141
e- mail : abhimaanigroup@gmail.com

ಮುನ್ನುಡಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು 2005 ರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ 2014-15 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 10ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಗೆ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನೂತನವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ಐದು ದಿನಗಳ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸದರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ತಂಡವು ಈ ತರಬೇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.

ಸದರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡುವಿರಿ ಎಂಬ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ತರಬೇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸದಂತೆ ಸಂತಸದಾಯಕ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಫಲ ಸಿಗಲಿ ಎಂಬ ಶುಭ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ತರಬೇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ.

ಜಯಕುಮಾರ್ ಎಸ್.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ.

प्राक्कथन

प्रस्तुत रचना प्रशिक्षण साहित्य राष्ट्रीय पाठ्यचर्या की रूपरेखा-२००५ की नीति के आधार पर रची हुई, दसवीं कक्षा की हिंदी-वल्लरी पाठ्यपुस्तक पर आधारित है।

प्रस्तुत प्रशिक्षण साहित्य में मार्गदर्शक/मार्गदर्शिकाओं को कक्षा शिक्षण में समर्थ बनाने की दृष्टि से अन्यभाषा शिक्षण के विभिन्न पहलुओं पर प्रकाश डालने का प्रयास किया गया है।

यह प्रशिक्षण साहित्य दो भागों में विभाजित है। पहले भाग में-राष्ट्रीय पाठ्यचर्या की रूपरेखा,कर्नाटक की भाषा नीति,शिक्षा क्षेत्र में अपनायी गयी त्रिभाषा सूत्र की नीति,अन्यभाषा शिक्षण और उसकी उपयुक्त विधियाँ, अन्यभाषा शिक्षण की दृष्टि से भाषा कौशलों के विकास के विभिन्न आयामों के संबंध में संक्षिप्त जानकारी देने का कार्य भी हुआ है। इनके अलावा शिक्षा अधिकार अधिनियम-२००९ की नीति के अनुरूप सतत और व्यापक मूल्यांकन संबंधी छंद बातों को भी सम्मिलित किया गया है।

दूसरे भाग में कक्षा शिक्षण की दृष्टि से (हिंदी वल्लरी दसवीं कक्षा) उपयुक्त गद्य शिक्षण,पद्य शिक्षण,व्याकरण शिक्षण और रचना शिक्षण,सतत और व्यापक मूल्यांकन पद्धति के आधार पर प्रस्तुत करने का प्रयास किया गया है। इनके अलावा कक्षा शिक्षण की उपयुक्त कार्ययोजना का परिचय भी दिया गया है।

प्रस्तुत प्रशिक्षण साहित्य की रचना में सदस्यों की महत्वपूर्ण भूमिका रही है साथ ही साथ राज्य शिक्षा अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद् बेंगलूर के निदेशक और उपनिदेशक गण, कार्यक्रम के संयोजक अधिकारी गण सभी का योगदान स्मरणीय है।

यह रचना साहित्य पुस्तक एन.सी.एफ.-२००५ के आशय को सफल बनाने के लिए मार्गदर्शक/मार्गदर्शिका बंधुओं को कक्षा शिक्षण के अवसर पर छात्र/छात्राओं को मार्गदर्शन देने के लिए कुछ हद तक उपयोगी होगी।

अतः मैं आशा करता हूँ कि मार्गदर्शक / मार्गदर्शिका बंधुओं इस पुस्तक का सदुपयोग करके राष्ट्रीय पाठ्यचर्या की रूपरेखा-२००५ और सतत और व्यापक मूल्यांकन पद्धति के आशय को सफल बनायें।

अध्यक्ष

रचना साहित्य समिति

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಶ್ರೀ ಜಯಕುಮಾರ್ ಎಸ್.

ನಿರ್ದೇಶಕರು,

ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಮ್ಮ

ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರು,

ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿರಿಯಣ್ಣವರ್

ಲಲಿತ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು,

ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

:

ಪ್ರೊ ನಾಮದೇವೇಗೌಡ,

ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ,

ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರ ದ. ಕಾಲೇಜು

ಜೆ ಎಲ್ ಬಿ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು

ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ : 9341033430

ಸದಸ್ಯರು

:

ಡಾ ವಿಜಿ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲು, ಮೈಸೂರು ನಗರ, ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ : 9448390830	ವಾಸುದೇವ ಮೂರ್ತಿ, ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಜಿಬಿ ಸರಗೂರು, ಹೆಚ್.ಡಿ ಕೋಟೆ ತಾ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ 9448939154
ಶ್ರೀ ಸುಧಾಕರ್ ಮಹೇಂದ್ರಕರ್ ಬಿ ಎಂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸ. ಪ್ರೌ ಶಾಲೆ ನಾರಾಯಣಪುರ,ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ ತಾ, ಬೀದರ್ ಜಿ 585327 ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ : 8088887135	ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಬಿ, ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸ.ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು, ಸಂತೆ ಮೈದಾನ, ಗಂಡಸಿ, ಲಾಲನಕೆರೆ ಅಂಚೆ, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಚಾರಿ ದೂರವಾಣಿ :944807228

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಎಂ. ಡಿ.

ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

विषयानुक्रमणिका

भाग-१

पाठ संख्या	शीर्षक	पृष्ठ- संख्या
	प्राक्कथन	
१	एन.सी.एफ-२००५ और कर्नाटक की भाषा नीति।	7 - 9
२	त्रिभाषा सूत्र	10 - 11
३	अन्यभाषा शिक्षण की उपयुक्त विधियाँ	12 - 14
४	अन्यभाषा शिक्षण	15 - 18
५	भाषा-कौशल	19 - 23
६	सतत और व्यापक मूल्यांकन का संक्षिप्त परिचय	24 - 28

भाग-२

पाठ की संख्या	शीर्षक	पृष्ठ संख्या
१	हिंदी-वल्लरी-दसवी क्या?क्यों? कैसे?	30 - 31
२	गद्य शिक्षण	32 - 41
३	पद्य शिक्षण	42 - 50
४	व्याकरण शिक्षण	51 - 73
५	रचना शिक्षण	74 - 82
६	कार्ययोजना	83 -95
७	समय तालिका (शिबिरार्थियों के लिए मात्र)	96- 96